

ಪತನ್ಜಲಿ ಯೋಗಸುತ್ರ

ಪ್ರಥಮಃ ಸಮಾಧಿಪಾದಃ .

ಅಥ ಯೋಗಾನುಶಾಸನಮು .. ೧..

ಯೋಗಶಿಷ್ಟವೃತ್ತಿನಿರೋಧಃ .. ೨..

ತದಾ ದ್ರಷ್ಟುಃ ಸ್ವಯಾಪ್ತೋ ವಸ್ಥಾನಮು .. ೩..

ವೃತ್ತಿಸಾರೂಪ್ಯಮು ಇತರತ್ರ .. ೪..

ವೃತ್ತಯಃ ಪಿಂಚಿತಯಃ ಕ್ಲಿಷ್ಟಾ ಅಕ್ಲಿಷ್ಟಾಃ .. ೫..

ಪ್ರಮಾಣವಿಪರೈವಿಕಲ್ಪನಿದ್ರಾಸ್ಮೃತಯಃ .. ೬..

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾನುಮಾನಾಗಮಾಃ ಪ್ರಮಾಣಾನಿ .. ೭..

ವಿಪರೈಯೋ ಮಿಥ್ಯಾಜ್ಞಾನಮು ಅತದ್ವಾಪಪ್ರತಿಷ್ಠಮು .. ೮..

ಶಬ್ದಜ್ಞಾನಾನುಪಾತೀ ವಸ್ತುಶೂನ್ಯೋ ವಿಕಲ್ಪಃ .. ೯..

ಅಭಾವಪ್ರತ್ಯಯಾ ಲಮ್ಬನಾ ವೃತ್ತಿರಿದ್ರಾ .. ೧೦..

ಅನುಭೂತವಿಷಯಾ ಸಂಪ್ರಮೋಷಃ ಸ್ಮೃತಿಃ .. ೧೧..

ಅಭ್ಯಾಸವೈರಾಗ್ಯಾಭ್ಯಾಂ ತನ್ನಿರೋಧಃ .. ೧೨..

ತತ್ರ ಸ್ಥಿತೌ ಯತ್ಕೋಶ್ಯಾಭ್ಯಾಸಃ .. ೧೩..

ಸ ತು ದೀರ್ಘಕಾಲನೈರಂತರೈಸ್ತತ್ಕಾರಾಸೇವಿತೋ ದೃಢಭೂಮಿಃ .. ೧೪..

ದೃಷ್ಟಾನುಶ್ರವಿಕವಿಷಯವಿತ್ಯಷ್ಟಸ್ಯ

ವಶೀಕಾರಸಂಜ್ಞಾ ವೈರಾಗ್ಯಮು .. ೧೫..

ತತ್ಪರಂ ಪುರುಷಖ್ಯಾತೇರ್ಗುಣವೈತ್ಯಷ್ಟಮು .. ೧೬..

ವಿತರೈವಿಚಾರಾನಂದಾಸ್ತೀ ತಾರೂಪಾನುಗಮಾತ್ ಸಂಪ್ರಜ್ಞಾತಃ .. ೧೭..

ವಿರಾಮಪ್ರತ್ಯಯಾಭ್ಯಾಸಪೂರ್ವಃ ಸಂಸ್ಕಾರಶೇಷೋನ್ಯಃ .. ೧೮..

ಭವಪ್ರತ್ಯಯೋ ವಿದೇಹಪ್ರಕೃತಲಯಾ ನಾಮ .. ೧೯ ..
 ಶ್ರದ್ಧಾವೀರ್ಯಸ್ಮೃತಿಸಮಾಧಿಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕ ಇತರೋಪಾಮ .. ೨೦ ..
 ತೀವ್ರಸಂವೇಗಾನಾಮ ಅಸನ್ನಃ .. ೨೧ ..
 ಮೃದುಮಧ್ಯಾಧಿಮಾ ತ್ರತ್ವಾತ್ ತತ್ಕೋಪಿ ವಿಶೇಷಃ .. ೨೨ ..
 ಈಶ್ವರಪ್ರಣಿಧಾನಾದ್ ವಾ .. ೨೩ ..
 ಕ್ಲೇಶಕರ್ಮವಿಪಾಕಾಶಯೈರಪರಾಮೃಷ್ಟಃ
 ಮರುಪವಿಶೇಷ ಈಶ್ವರಃ .. ೨೪ ..
 ತತ್ರ ನಿರತಿಶಯಂ ಸರ್ವಜ್ಞವಿಜಮ .. ೨೫ ..
 ಸ ಪೂರ್ವೋಪಾಮ ಅಪಿ ಗುರುಃ ಕಾಲೇನಾನವಚ್ಛೇದಾತ್ .. ೨೬ ..
 ತಸ್ಯ ವಾಚಕಃ ಪ್ರಣವಃ .. ೨೭ ..
 ತಜ್ಜಪಸ್ತದರ್ಥಭಾವನಮ .. ೨೮ ..
 ತತಃ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇತನಾಧಿಗಮೋಪ್ಯಂತರಾಯಾ ಭಾವಶ್ಚ .. ೨೯ ..
 ವ್ಯಾಧಿಸ್ತಾನಸಂಶಯಪ್ರಮಾದಾಲಸ್ಯಾವಿರತಿಭ್ರಾಂತಿದರ್ಮನಾಲಬ್ಧಭೂ-
 ಮಿರತ್ವಾನವಸ್ಥಿತತ್ವಾನಿ ಚಿತ್ತವಿಕ್ಷೇಪಾಸ್ತೇ ನ್ತರಾಯಾಃ .. ೩೦ ..
 ದುಃಖದೌರ್ಮನಸ್ಯಾಜ್ಞಮೇಜಯತ್ವಶ್ಚಾಪ್ರಶ್ಚಾಸು ವಿಕ್ಷೇಪಸಹಭುವಃ .. ೩೧ ..
 ತತ್ತ್ವತಪೋಧಾರ್ಥಮ ಏಕತತ್ತ್ವಾಭ್ಯಾಸಃ .. ೩೨ ..
 ಮೈತ್ರೀಕರುಣಾಮುದಿತೋಪೇಕ್ಷಣಾಂ
 ಸುಖದುಃಖಪುಣ್ಯಾಪುಣ್ಯವಿಷಯಾಣಾಂ ಭಾವನಾತಶ್ಚಿತ್ತಪ್ರಸಾದನಮ .. ೩೩ ..
 ಪ್ರಚ್ಛರ್ದನವಿಧಾರಣಾಭ್ಯಾಂ ವಾ ಪ್ರಾಣಸ್ಯ .. ೩೪ ..
 ವಿಷಯವತೀ ವಾ ಪ್ರವೃತ್ತಿರುತ್ಪನ್ನಾ ಮನಸಃ ಸ್ಥಿತಿನಿಬನ್ಧಿನೀ .. ೩೫ ..
 ವಿಶೋಕಾ ವಾ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಕತೀ .. ೩೬ ..

ವೀತರಾಗವಿಷಯಂ ವಾ ಚಿತ್ತಮು .. ೨೨..
 ಸ್ವಪ್ನನಿದ್ರಾಜ್ಞಾನಾಲಮ್ಬನಂ ವಾ .. ೨೩..
 ಯಥಾಭಿಮತಧ್ಯಾನಾದ್ ವಾ .. ೨೪..
 ಪರಮಾಣು ಪರಮಮಹತ್ವಾನ್ಮೋತ್ಸ್ಯ ಸ್ಯ ವಶೀಕಾರಃ .. ೪೦..
 ಕ್ಷೇಣವೃತ್ತೇರಭಿಜಾತಸ್ಯೈವ ಮಣೀರ್ಷಿ ಹೀತ್ಯಗ್ರಹಣಗ್ರಾಹ್ಯೈಷು
 ತತ್ಸೂತದಙ್ಗನತಾಸಮಾಪತ್ತಿಃ .. ೪೧..
 ತತ್ರ ಶಬ್ದಾರ್ಥಜ್ಞಾನವಿಕಲೆಷುಃ
 ಸಂಕೀರ್ಣಾ ಸವಿತರ್ಕಾ ಸಮಾಪತ್ತಿಃ.. ೪೨..
 ಸ್ಮೃತಿಪರಿಶುದ್ಧೌ ಸ್ವಯಾಪಶುನೈವಾರ್ಥಮಾತ್ರನಿರಾಭಾಸು
 ನಿರ್ದಿಶ್ತರ್ಕಾ .. ೪೩..
 ಏತಯೈವ ಸವಿಚಾರಾ ನಿರ್ದಿಚಾರಾ ಚ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಿಷಯಾ ವ್ಯಾಖ್ಯಾತಾ .. ೪೪..
 ಸೂಕ್ಷ್ಮವಿಷಯತ್ವಂ ಚಾಲಿಜ್ಞಪರೈವಸಾನಮು .. ೪೫..
 ತಾ ಏವ ಸಬೀಜಃ ಸಮಾಧಿಃ .. ೪೬..
 ನಿರ್ದಿಚಾರವೈಶಾರದೈಸ್ತ್ಯ ಧ್ಯಾತ್ವಪ್ರಸಾದಃ .. ೪೭..
 ರ್ತಂ ಭರಾ ತತ್ರ ಪ್ರಜ್ಞಾ .. ೪೮..
 ಶ್ರುತಾನುಮಾನಪ್ರಜ್ಞಾಭ್ಯಾಮು ಅನ್ಯವಿಷಯಾ ವಿಶೇಷಾರ್ಥತ್ವತ್.. ೪೯..
 ತಜ್ಜಃ ಸಂಸ್ಕಾರೋ ನ್ಯಸಂಸ್ಕಾರಪ್ರತಿಬಂದಿ .. ೫೦..
 ತಸ್ಯಾಪಿ ನಿರೋಧೋ ಸರ್ವನಿರೋಧಾನ ನಿರೀಚಿಜಃ ಸಮಾಧಿಃ .. ೫೧..
 ಇತಿ ಪತಙ್ಗಲಿವಿರಚಿತೇ ಯೋಗಸೂತ್ರೇ ಪ್ರಥಮಃ ಸಮಾಧಿಪಾದಃ .
 ದ್ವಿತೀಯಃ ಸಾಧನಪಾದಃ .
 ತಪಃ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯೇಶ್ವರಪ್ರಣಿಧಾನಾನಿ ಕ್ರಿಯಾಯೋಗಃ .. ೧..

ಸಮಾಧಿಭಾವನಾರ್ಥಃ ಕ್ಲೇಶತನೂಕರಣಾರ್ಥಶ್ಚ .. ೧ ..
 ಅವಿದ್ಯಾಸ್ಮಿ ತಾರಾಗದ್ವೈಪಾಭಿನಿವೇಶಾಃ ಕ್ಲೇಶಾಃ .. ೨ ..
 ಅವಿದ್ಯಾಕ್ಷೇತ್ರಮುಉತ್ತರೇಷಾಂ ಪ್ರಸುಪ್ತತನುವಿಚ್ಛಿನ್ನೋದಾರಾಣಾಮು .. ೪ ..
 ಅನಿತ್ಯಾಶುಚಿದುಃಖಾನಾತ್ಮಸು ನಿತ್ಯಾಶುಚಿಸುಖಾತ್ಮಖ್ಯಾತಿರವಿದ್ಯಾ .. ೫ ..
 ದೃಗ್ಗರ್ಯನಶಕ್ತೋರೋಕಾತ್ಮತೇವಾಸ್ಮಿತಾ .. ೬ ..
 ಸುಖಾನುಶಯೀ ರಾಗಃ .. ೭ ..
 ದುಃಖಾನುಶಯೀ ದ್ವೇಷಃ .. ೮ ..
 ಸ್ವರಸವಾಹೀ ವಿದುಷೋಪಿ ತಥಾರೂಢೋ ಭಿನಿವೇಶಃ .. ೯ ..
 ತೇ ಪ್ರತಿಪ್ರಸವಹೇಯಾಃ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಃ .. ೧೦ ..
 ಧ್ಯಾನಹೇಯಾಸ್ತದ್ವೃತ್ತಯಃ .. ೧೧ ..
 ಕ್ಲೇಶಮೂಲಃ ಕರ್ಮಾಶಯೋ ದೃಷ್ಟಾದೃಷ್ಟಜನ್ಮವೇದನೀಯಃ .. ೧೨ ..
 ಸತಿ ಮೂಲೇ ತದ್ವಿಪಾಕೋ ಜಾತ್ಯಾಯುರೋಭಗಾಃ .. ೧೩ ..
 ತೇ ಹ್ಲಾದಪರಿತಾಪಫಲಾಃ ಪುಣ್ಯಾಪುಣ್ಯಹೇತುತ್ವಾತ್ .. ೧೪ ..
 ಪರಿಣಾಮತಾಪಸಂಸ್ಕಾರದುಃಖೈರ್ಗುಣವೃತ್ತಿವಿರೋಧಾಚ್ಚ ದುಃಖಮು
 ಏವ ಸರ್ವಂ ವಿವೇಕಿನಃ .. ೧೫ ..
 ಹೇಯಂ ದುಃಖಮು ಅನಾಗತಮು .. ೧೬ ..
 ದ್ರಷ್ಟಾದೃಶ್ಯಯೋಃ ಸಂಯೋಗೋ ಹೇಯಹೇತುಃ .. ೧೭ ..
 ಪ್ರಕಾಶಕ್ರಿಯಾಸ್ಥಿತಿಶೀಲಂ ಭೂತೇನ್ದ್ರಿಯಾತ್ಮಕಂ ಭೋಗಾಪವರ್ಗಾರ್ಥಂ
 ದೃಶ್ಯಮು .. ೧೮ ..
 ವಿಶೇಷಾವಿಶೇಷಲಿಂಗಮಾತ್ರಾಲಿಂಗನಿ ಗುಣಪರ್ವಣಿ .. ೧೯ ..
 ದ್ರಷ್ಟಾದೃಶಿಮಾತ್ರಃ ಶುದ್ಧೋಪಿ ಪ್ರತ್ಯಯಾನುಪಶ್ಯಃ .. ೨೦ ..

ತದರ್ದ ಏವ ದೃಶ್ಯಸ್ಯಾತ್ಮಾ .. ೧೧..

ಕೃತಾರ್ಥಂ ಪ್ರತಿ ನಷ್ಟಮ ಅಪ್ಯನಷ್ಟಂ ತದನ್ಯಸಾಧಾರಣತ್ವತ್ .. ೧೨..

ಸ್ವಸ್ವಾಮಿಶಕ್ತೋಃ ಸ್ವರೂಪೋಪಲಬ್ಧಿಹೇತುಃ ಸಂಯೋಗಃ .. ೧೩..

ತಸ್ಯ ಹೇತುರವಿದ್ಯಾ .. ೧೪..

ತದಭಾವಾತ್ ಸಂಯೋಗಾಭಾವೋ ಹಾನಂ . ತದದೃಶೇಃ ಕೈವಲ್ಯಮ .. ೧೫..

ವಿವೇಕಖ್ಯಾತಿರವಿಪ್ಲವಾ ಹಾನೋಪಾಯಃ .. ೧೬..

ತಸ್ಯ ಸಪ್ತಧಾ ಪ್ರಾಂತಭೂಮಿಃ ಪ್ರಜ್ಞಾ .. ೧೭..

ಯೋಗಾಜ್ಞಾನುಷ್ಠಾನಾದ ಅಶುದ್ಧಿಕ್ಷಯೇ ಜ್ಞಾನದೀಪ್ತಿರಾ

ವಿವೇಕಖ್ಯಾತೇಃ .. ೧೮..

ಯಮನಿಯಮಾ ಸನಪ್ರಾಣಾಯಾಮಪ್ರತ್ಯಾಹಾರಧಾರಣಾಧ್ಯಾನಸಮಾಧಯೋಃಷ್ಟಾ

ಅಜ್ಞಾನಿ .. ೧೯..

ಅಹಿಂಸಾಸತ್ಯಾಸ್ತೇಯಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಾಪರಿಗ್ರಹಾ ಯಮಾಃ .. ೨೦..

ಜಾತಿದೇಶಕಾಲಸಮಯಾನವಚ್ಛಿನ್ನಾಃ ಸುರವ್ಯಭೌಮಾ ಮಹಾವ್ರತಮ .. ೨೧..

ಶೌಚಸಂತೋಷತಪಃಸ್ವಾಧ್ಯಾಯೇಶ್ವರಪ್ರಣಿಧಾನಾನಿ ನಿಯಮಾಃ .. ೨೨..

ವಿತರ್ಕಭಾದನೇ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಭಾವನಮ .. ೨೩..

ವಿತರ್ಕಾಹಿಂಸಾದಯಃ ಕೃತಕಾರಿತಾನುಮೋದಿತಾ ಲೋಭಕ್ರೋಧಮೋಹಪೂರ್ವ

ಮೃದುಮಧ್ಯಾಧಿಮಾತ್ರಾದುಃಖಾಜ್ಞಾನಾನಂತಫಲಾ ಇತಿ

ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಭಾವನಮ .. ೨೪..

ಅಹಿಂಸಾಪ್ರತಿಷ್ಠಾಯಾಂ ತತ್ಸನ್ನಿಧೌ ವೈರತ್ಯಾಗಃ .. ೨೫..

ಸತ್ಯಪ್ರತಿಷ್ಠಾಯಾಂ ಕ್ರಿಯಾಫಲಾಶ್ರಯತ್ವಮ .. ೨೬..

ಅಸ್ತೇಯಪ್ರತಿಷ್ಠಾಯಾಂ ಸರ್ವರತ್ನೋಪಸ್ಥಾನಮ .. ೨೭..

ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಪ್ರತಿಷ್ಠಾಯಾಂ ವೀರ್ಯಲಾಭಃ .. ೨೮ ..

ಅಪರಿಗ್ರಹಸ್ಥೈರ್ಯೇ ಜನ್ಮಕಥಂ ತಾಸಂ ಬೋಧಃ .. ೨೯ ..

ಶೌಚಾತ್ ಸ್ವಾಜ್ಜುಗುಪ್ಸಾ ಪರೈರಸಂ ಸರ್ಗಃ .. ೪೦ ..

ಸತ್ತ್ವಶುದ್ಧಿಸೌಮನಸ್ವ್ಯಕ್ತಾಗ್ರಯೇನ್ದ್ರಿಯಜಯಾತ್ಮದರ್ಮನಯೋಗ್ಯತ್ವಾನಿ
ಚ .. ೪೧ ..

ಸಂತೋಷಾದ್ ಅನುತ್ತಮಃ ಸುಖಲಾಭಃ .. ೪೨ ..

ಕಾಯೇನ್ದ್ರಿಯಸಿದ್ಧಿರಶುದ್ಧಿಕ್ಷಯಾತ್ ತಪಸಃ .. ೪೩ ..

ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯಾದ್ ಇಷ್ಟದೇವತಾಸಂ ಪ್ರಯೋಗಃ .. ೪೪ ..

ಸಮಾಧಿಸಿದ್ಧಿರೀಶ್ವರಪ್ರಣಿಧಾನಾತ್ .. ೪೫ ..

ಸ್ಥಿರಸುಖಮ್ ಅಸನಮ್ .. ೪೬ ..

ಪ್ರಯತ್ನಶೈಥಿಲ್ಯಾನಂತಸಮಾಪತ್ತಿಭ್ಯಾಮ್ .. ೪೭ ..

ತತೋ ದ್ವಂದ್ವಾನಭಿಘಾತಃ .. ೪೮ ..

ತಸ್ಮಿನ್ ಸತಿ ಶ್ವಾಸಪ್ರಶ್ವಾಸಯೋರ್ಗತಿವಿಚ್ಛೇದಃ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಃ .. ೪೯ ..

ಬಾಹ್ಯಾಭ್ಯಂತರಸ್ತಮ್ಭವೃತ್ತಿಃ ದೇಶಕಾಲಸಂಖ್ಯಾಭಿಃ

ಪರಿದ್ರವ್ಯೋ ದೀರ್ಘಸೂಕ್ಷ್ಮಃ .. ೫೦ ..

ಬಾಹ್ಯಾಭ್ಯಂತರವಿಷಯಾಕ್ಷೇಪೀ ಚತುರ್ಥಃ .. ೫೧ ..

ತತಃ ಕ್ಷೇಯತೇ ಪ್ರಕಾಶಾವರಣಮ್ .. ೫೨ ..

ಧಾರಣಾಸು ಚ ಯೋಗ್ಯತಾ ಮನಸಃ .. ೫೩ ..

ಸ್ವಸ್ವವಿಷಯಾಸಂ ಪ್ರಯೋಗೇ ಚಿತ್ತಸ್ಯ ಸ್ವರೂಪಾನುಕಾರ ಇವೇನ್ದ್ರಿಯಾಣಾಂ
ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರಃ .. ೫೪ ..

ತತಃ ಪರಮಾ ವಶ್ಯತೇನ್ದ್ರಿಯಾಣಾಮ್ .. ೫೫ ..

ಇತಿ ಪತಂಜಲಿವಿರಚಿತೇ ಯೋಗಸೂತ್ರೇ ದ್ವಿತೀಯಃ ಸಾಧನಪಾದಃ .

ತೃತೀಯಃ ವಿಭೂತಿಪಾದಃ .

ದೇಶಬಂಧಶ್ಚಿತ್ತಸ್ಯ ಧಾರಣಾ .. ೧..

ತತ್ರ ಪ್ರತ್ಯಯೈಕತಾನತಾ ಧ್ಯಾನಮು .. ೨..

ತದ್ ಏವಾರ್ಥಮಾತ್ರನಿರಾಭಾಸಂ ಸ್ವಯಾಪಶೂನ್ಯಮು ಇವ ಸಮಾಧಿಃ .. ೩..

ತ್ರಯಮು ಏಕತ್ರ ಸಂಯಮಃ .. ೪..

ತಜ್ಜಯಾತ್ ಪ್ರಜ್ಞಾಸ್ಥಿರೋಕಃ .. ೫..

ತಸ್ಯ ಭೂಮಿಷು ವಿನಿಯೋಗಃ .. ೬..

ತ್ರಯಮು ಅಂತರಂಗಂ ಪೂರ್ವೈಭ್ಯಃ .. ೭..

ತದ್ ಅಪಿ ಬಹಿರಂಗಂ ನಿರೈಜಸ್ಯ .. ೮..

ವ್ಯುತ್ಥಾನನಿಯೋಧಸಂ ಸ್ಕಾರಯೋರಭಿಭವಪ್ರಾದುರ್ಭಾವೌ

ನಿಯೋಧಕ್ಷಣಚಿತ್ತಾನ್ವಯೋ ನಿಯೋಧಪರಿಣಾಮಃ .. ೯..

ತಸ್ಯ ಪ್ರಶಾಂತವಾಹಿತಾ ಸಂಸ್ಕಾರಾತ್ .. ೧೦..

ಸರ್ವಾರ್ಥತೈಕಾಗ್ರತಯೋಃ ಕ್ಷಯೋದಯೌ ಚಿತ್ತಸ್ಯ ಸಮಾಧಿಪರಿಣಾಮಃ .. ೧೧..

ತತಃ ಪುನಃ ಶಾಂತೋದಿತೌ ತುಲ್ಯಪ್ರತ್ಯಯೌ

ಚಿತ್ತಸ್ಯೈಕಾಗ್ರತಾಪರಿಣಾಮಃ .. ೧೨..

ಏತೇನ ಭೂತೇನ್ದ್ರಿಯೇಷು ಧರ್ಮಲಕ್ಷಣಾವಸ್ಥಾಪರಿಣಾಮಾ

ವ್ಯಾಖ್ಯಾತಾಃ .. ೧೩..

ಶಾಂತೋದಿತಾವ್ಯಪದೇಶ್ಯಧರ್ಮಾನುಪಾತೇ ಧರ್ಮೀ .. ೧೪..

ಕ್ರಮಾನ್ಯತ್ವಂ ಪರಿಣಾಮಾನ್ಯತ್ವೇ ಹೇತುಃ .. ೧೫..

ಪರಿಣಾಮತ್ರಯಸಂಯಮಾದ್ ಅತೀತಾನಾಗತಜ್ಞಾನಮು .. ೧೬..

ಶಬ್ದಾರ್ಥಪ್ರತ್ಯಯಾನಾಮು ಇತರೇತರಾಧ್ಯಾನುತ ಸಂಕರಃ .
 ತತ್ಪ್ರವಿಭಾಗಸಂಯಮಾತ್ ಸರ್ವಭೂತರುತಜ್ಞಾನಮು .. ೧೨ ..
 ಸಂಸ್ಕಾರಸುಕ್ಷತಕ್ರಣಾತ್ ಪೂರ್ವಜಾತಿಜ್ಞಾನಮು .. ೧೩ ..
 ಪ್ರತ್ಯಯಸ್ಯ ಪರಚಿತ್ತಜ್ಞಾನಮು .. ೧೪ ..
 ನ ಚ ತತ್ ಸುಲಮ್ಬನಂ , ತಸ್ಯಾವಿಷಯೀಭೂತತ್ವಾತ್ .. ೧೫ ..
 ಕಾಯರೂಪಸಂಯಮಾತ್ ತದ್ಧಾಹ್ಯಶಕ್ತಿಂತಮೇಭಿ
 ಚಕ್ಷುಃಪ್ರಕಾಶಾಸಂಪ್ರಯೋಗೇಂತರ್ದಾನಮು .. ೧೬ ..
 ಏತೇನ ಶಬ್ದಾದ್ಯಂತರ್ದಾನಮುಕ್ತಮು
 ಸೋಪಕ್ರಮಂ ನಿರುಪಕ್ರಮಂ ಚ ಕರ್ಮ . ತತ್ಸಂಯಮಾದ್
 ಅಪರಾಂತಜ್ಞಾನಮು, ಅರಿಷ್ಟೋಭೋವಾ .. ೧೭ ..
 ಮೈತ್ರಾದಿಷು ಬಲಾನಿ .. ೧೮ ..
 ಬಲೇಷು ಹಸ್ತಿಬಲಾದೀನಿ .. ೧೯ ..
 ಪ್ರವೃತ್ತ್ಯಾಲೋಕನಾನುತ ಸೂಕ್ಷ್ಮವ್ಯವಹಿತವಿಪ್ರಕೃಷ್ಟಜ್ಞಾನಮು .. ೨೦ ..
 ಭುವನಜ್ಞಾನಂ ಸೂರ್ಯೋ ಸಂಯಮಾತ್ .. ೨೧ ..
 ಚಂದ್ರೇ ತಾರಾವ್ಯೂಹಜ್ಞಾನಮು .. ೨೨ ..
 ದ್ರುವೇ ತದ್ಗತಿಜ್ಞಾನಮು .. ೨೩ ..
 ನಾಭಿಚಕ್ರೇ ಕಾಯವ್ಯೂಹಜ್ಞಾನಮು .. ೨೪ ..
 ಕಣ್ಣಕೂಪೇ ಕ್ಷುತಿಪಾಸಾನಿವೃತ್ತಿಃ .. ೨೫ ..
 ಕೂರ್ಮನಾಡ್ಯಾಂ ಸ್ಕೇರ್ಮಮು .. ೨೬ ..
 ಮೂರ್ಧಜ್ಯೋತಿಷಿ ಸಿದ್ಧದರ್ಮನಮು .. ೨೭ ..
 ಪ್ರಾತಿಭಾದ್ವಾ ಸರ್ವಮು .. ೨೮ ..

ಹೃದಯೇ ಚಿತ್ತಸಂವಿತ್ .. ೨೪ ..

ಸತ್ತ್ವಪುರುಷಯೋರತ್ಯನ್ತಾಸಂ ಕೇರ್ಣಯೋಃ ಪ್ರತ್ಯಯಾವಿಶೇಷೋ ಭೋಗಃ

ಪರಾರ್ಥತ್ವಾತ್ ಸ್ವಾರ್ಥಸಂಯಮಾತ್ ಪುರುಷಜ್ಞಾನಮು .. ೨೫ ..

ತತಃ ಪ್ರತಿಭಶ್ರವಣವೇದನಾದ್ರ್ಯಾಸ್ವಾದವಾರ್ತಾ ಜಾಯಂತೇ .. ೨೬ ..

ತೇ ಸಮಾಧಾವುಪಸರ್ಗಾಃ ವ್ಯುತ್ಥಾನೇ ಸಿದ್ಧಯಃ .. ೨೭ ..

ಬನ್ಧಕಾರಣಶೈಥಿಲ್ಯಾತ್ ಪ್ರಚಾರಸಂವೇದನಾಚ್ಚ ಚಿತ್ತಸ್ಯ

ಪರಶರೀರಾವೇಶಃ .. ೨೮ ..

ಉದಾನಜಯಾಜ್ಜಲಪಜ್ಞಕಣ್ವಕಾದಿಷ್ಟಸಜ್ಞಉತ್ಕಾಂತಿಶ್ಚ .. ೨೯ ..

ಸಮಾನಜಯಾತ್ ಪ್ರಜ್ವಲನಮು .. ೩೦ ..

ಶೋತ್ರಾಕಾಶಯೋಃ ಸಂಬನ್ಧಸಂಯಮಾದದಿವ್ಯಂ ಶೋತ್ರಮು .. ೩೧ ..

ಕಾಯಾಕಾಶಯೋಃ ಸಂಬನ್ಧಸಂಯಮಾಲ

ಲಘುತೂಲಸಮಪತ್ತೇಶ್ಚಾಕಾಶಗಮನಮು .. ೩೨ ..

ಬಹಿರಕಲ್ಪಿತಾವೃತ್ತಿರ್ಮಹಾವಿದೇಹಾ. ತತಃ ಪ್ರಕಾಶಾವರಣಕ್ಷಯಃ

.. ೩೩ ..

ಸ್ಥೂಲಸ್ವರೂಪಸೂಕ್ಷ್ಮನ್ವಯಾರ್ಥವತ್ತ್ವಸಂಯಮಾದಭೂತಜಯಃ .. ೩೪ ..

ತತೋಽನಿಮಾದಿಪ್ರಾದುರ್ಭಾವಃ ಕಾಯಸಂಪತ್ತದ್ಧರ್ಮಾನಭಿಘಾತಶ್ಚ .. ೩೫ ..

ಯಪಲಾವಣ್ಯಬಲವಜ್ರಸಂಹನನತ್ಪಾನಿ ಕಾಯಸಂಪತ್ .. ೩೬ ..

ಗ್ರಹಣಸ್ವರೂಪಾಸ್ಮಿತಾನ್ವಯಾರ್ಥವತ್ತ್ವಸಂಯಮಾದಇಂದ್ರಿಯಜಯಃ .. ೩೭ ..

ತತೋಮನೋಜವಿತ್ವಂವಿಕರಣಭಾವಃ ಪ್ರಧಾನಜಯಶ್ಚ .. ೩೮ ..

ಸತ್ತ್ವಪುರುಷಾನ್ಯತಾಖ್ಯಾತಿಮಾತ್ರಸ್ಯ ಸರ್ವಭಾವಾಧಿಷ್ಠಾತ್ಯತ್ವಂ

ಸರ್ವಜ್ಞತ್ಯತ್ವಂ ಚ .. ೩೯ ..

ತದ್ವೈರಾಗ್ಯಾದಪಿ ದೋಷಬೀಜಕ್ಷಯೇ ಕೈವಲ್ಯಮು .. ೫೦ ..

ಸ್ಥಾನುಪನಿಮನ್ತಣೀ ಸಜ್ಜಸ್ಯಯಾ ಕರಣಂ ಪುನಃ

ಅನಿಷ್ಟವ್ರಸಜ್ಞತ್ .. ೫೧ ..

ಕ್ಷಣತತ್ಕಮಯೋಃ ಸಂಯಮಾದವಿವೇಕಜಂ ಜ್ಞಾನಮು .. ೫೨ ..

ಜಾತಿಲಕ್ಷಣದೇಶೈರನ್ಯತ್ಯಾನವಚ್ಛೇದಾತ್ ತುಲ್ಯಯೋಸ್ತತಃ ಪ್ರತಿಪತ್ತಿಃ .. ೫೩ ..

ತಾರಕಂ ಸರ್ವವಿಷಯಂ ಸರ್ವಧಾವಿಷಯಮು ಅಕ್ರಮಂ ಚೇತಿ ವಿವೇಕಜಂ

ಜ್ಞಾನಮು .. ೫೪ ..

ಸತ್ತ್ವಪುರುಷಯೋಃ ಶುದ್ಧಿಸಾಮ್ಯೇ ಕೈವಲ್ಯಮು ಇತಿ .. ೫೫ ..

ಇತಿ ಪತಂಜಲಿವಿರಚಿತೇ ಯೋಗಸೂತ್ರೇ ತೃತೀಯೋ ವಿಭೂತಿಪಾದಃ

ಚತುರ್ಥಃ ಕೈವಲ್ಯಪಾದಃ .

ಜನ್ಮೋಷಧಿಮನ್ತತಪಃಸಮಾಧಿಜಾಃ ಸಿದ್ಧಯಃ .. ೧ ..

ಜಾತ್ಯಂತರಪರಿಣಾಮಃ ಪ್ರಕೃತ್ಯಾಪೂರಾತ್ .. ೨ ..

ನಿಮಿತ್ತಮು ಅಪ್ರಯೋಜಕಂ ಪ್ರಕೃತೀನಾಂ .

ವರಣಭೇದಸ್ತು ತತಃ ಕ್ಷೇತ್ರಿಕವತ್ .. ೩ ..

ನಿರ್ಮಾಣಚಿತ್ತಾನ್ಯಸ್ಮಿ ತಾಮಾತ್ರಾತ್ .. ೪ ..

ಪ್ರವೃತ್ತಿಭೇದೇ ಪ್ರಯೋಜಕಂ ಚಿತ್ತಮು ಏಕಮು ಅನೇಕೇಷಾಮು .. ೫ ..

ತತ್ರ ಧ್ಯಾನಜಮು ಅನಾಶಯಮು .. ೬ ..

ಕರ್ಮಾಶುಕ್ಲಾಕೃಷ್ಣಂ ಯೋಗಿನಃ ತ್ರಿವಿಧಮು ಇತರೇಷಾಮು .. ೭ ..

ತತಸ್ತದ್ವಿಪಾಕಾನುಗುಣಾನಾಮು ಏವಾಭಿವ್ಯಕ್ತಿರ್ವಾಸನಾನಾಮು .. ೮ ..

ಜಾತಿದೇಶಕಾಲವ್ಯವಹಿತಾನಾಮು ಅಪ್ಯಾನಂತರ್ಯಂ ,

ಸ್ಮೃತಿಸಂಸ್ಕಾರಯೋಃ ಏಕರೂಪತ್ವಾತ್ .. ೯ ..

ತಾಸಾಮ ಅನಾದಿತ್ವಂ ಚಾಶಿಷೋ ನಿತ್ಯತ್ವಾತ್ .. ೧೦..
 ಹೇತುಫಲಾಶ್ರಯಾಲಮ್ಬನೈಃ ಸಂಗೃಹೀತತ್ವಾದ್
 ಏಷಾಮ ಅಭಾವೇ ತದಭಾವಃ .. ೧೧..
 ಅತೀತಾನಾಗತಂ ಸ್ವರೂಪತೋ ಸ್ವಧ್ವಭೇದಾದ್ ಧರ್ಮಾಣಾಮ .. ೧೨..
 ತೇ ವ್ಯಕ್ತಸೂಕ್ಷ್ಮ ಗುಣಾತ್ಮಾನಃ .. ೧೩..
 ಪರಿಣಾಮೈಕತ್ವಾದ್ ವಸ್ತುತತ್ವಮ .. ೧೪..
 ವಸ್ತುಸಾಮ್ಯೇ ಚಿತ್ತಭೇದಾತ್ ತಯೋರ್ವಿಭಕ್ತಃ ಪನ್ನಾಃ .. ೧೫..
 ನ ಚೈಕಚಿತ್ತತನ್ತ್ರಂ ವಸ್ತು ತದಾಪ್ರಮಾಣಕಂ ತದಾ ಕಿಂ ಸ್ಯಾತ್ .. ೧೬..
 ತದುಪರಾಗಾಪೇಕ್ಷತ್ವಾತ್ ಚಿತ್ತಸ್ಯ ವಸ್ತು ಜ್ಞಾತಾಜ್ಞಾತಮ .. ೧೭..
 ಸದಾ ಜ್ಞಾತಾಶ್ಚಿತ್ತವೃತ್ತಯಸ್ತತ್ಪ್ರಭೋಃ ಪುರುಷಸ್ಯಾಪರಿಣಾಮಿತ್ವಾತ್ .. ೧೮..
 ನ ತತ್ ಸ್ವಾಭಾಸಂದೃಶ್ಯತ್ವಾತ್ .. ೧೯..
 ಏಕಸಮಯೇ ಚೋಭಯಾನವಧಾರಣಮ .. ೨೦..
 ಚಿತ್ತಾಂತರದೃಶ್ಯೇ ಬುದ್ಧಿಬುದ್ಧಿರತಿಪ್ರಸಂಗಃ ಸ್ಮೃತಿಸಂಕರಶ್ಚ .. ೨೧..
 ಚಿತೇರಪ್ರತಿಸಂಕ್ರಮಾಯಾಸ್ತದಾಕಾರಾವತ್ ಸ್ವಬುದ್ಧಿಸಂವೇದನಮ .. ೨೨..
 ದ್ರಷ್ಟೃದೃಶ್ಯೋಪರಕ್ತಂ ಚಿತ್ತಂ ಸರ್ವಾರ್ಥಮ .. ೨೩..
 ತದಸಂಖ್ಯೇಯವಾಸನಾಚಿತ್ತಮ ಅಪಿ ಪರಾರ್ಥಂ ಸಂಹತ್ಯಕಾರಿತ್ವಾತ್
 .. ೨೪..
 ವಿಶೇಷದರ್ಮಿನ ಅತ್ಯಭಾವಭಾವನಾವಿನಿವೃತ್ತಿಃ .. ೨೫..
 ತದಾ ವಿವೇಕನಿಮ್ಮಂ ಕೈವಲ್ಯಪ್ರಾಘ್ಭರಂ ಚಿತ್ತಮ .. ೨೬..
 ತಚ್ಚಿದ್ರೇಷು ಪ್ರತ್ಯಯಾಂತರಾಣಿ ಸಂಸ್ಕಾರೇಭ್ಯಃ .. ೨೭..
 ಹಾನಮ ಏಷಾಂ ಕ್ಲೇಶವದುಕ್ತಮ .. ೨೮..
 ಪ್ರಸಂಖ್ಯಾನೈವ್ಯಕುಸೀದಸ್ಯ ಸರ್ವಧಾವಿವೇಕಖ್ಯಾತೇರ್ಧರ್ಮೇಘಃ

ಸಮಾಧಿ: .. ೨೯ ..

ತತಃ ಕ್ಲೇಶಕರ್ಮನಿವೃತ್ತಿಃ .. ೩೦ ..

ತದಾ ಸರ್ವಾವರಣಮಲಾಪೇತಸ್ಯ ಜ್ಞಾನಸ್ಯಾನ್ತಾಜ್ಞಯಮ ಅಲ್ಪಮ .. ೩೧

ತತಃ ಕೃತಾರ್ಥಾನಾಂ ಪರಿಣಾಮಕ್ರಮಪರಿಸಮಾಪ್ತಿರುಣಾನಾಮು
.. ೩೨ ..

ಕ್ಷಣಪ್ರತಿಯೋಗೀ ಪರಿಣಾಮಾಪರಾಂತನಿಗ್ರಾಹ್ಯಃ ಕ್ರಮಃ .. ೩೩ ..

ಮರುಷಾರ್ಥಶೂನ್ಯಾನಾಂ ಗುಣಾನಾಂ ಪ್ರತಿಪ್ರಸವಃ ಕೈವಲ್ಯಂ ,

ಸ್ವರೂಪಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ವಾ ಚಿತಿಶಕ್ತಿರೇತಿ .. ೩೪ ..

ಇತಿ ಪತಂಜಲಿವಿರಚಿತೇ ಯೋಗಸೂತ್ರೇ ಚತುರ್ಥಃ ಕೈವಲ್ಯಪಾದಃ .

.. ಇತಿ ಪಾತಂಜಲಯೋಗಸೂತ್ರಾಣಿ ..

www.shaivam.org